

Datum: 6.6.2018

Nadzori s področja vodenja upravnih postopkov in upravnega poslovanja v IRSOP

Upravna inšpekcija je zoper vodenje postopkov in upravno poslovanje v Inšpektoratu RS za okolje in prostor (IRSOP) v preteklih letih prejela večje število pritožb in pobud za nadzor. V preteklih letih je na inšpektoratu opravila že več nadzorov, zaradi velikega števila pobud je obsežnejši nadzor opravila tudi v letu 2017 in ponovno 2018.

V inšpekcijskem nadzoru v letu 2017 je upravna inšpekcija ugotovila, da so bili v mnogih primerih potrjeni očitki prijaviteljev, ki so v svojih pobudah za nadzor največkrat opozarjali na neodzivnost in neučinkovitost inšpektorjev ter dolgotrajnost postopkov. Upravna inšpekcija je namreč v primerih, ki jih je pregledala, ugotovila, da se posamezni postopki (ali njihove faze) ne izvajajo ali pa se ne izvajajo ažurno (kljub temu, da so bila na podlagi predhodnih nadzorov že posredovana navodila in usmeritve predstojnika IRSOP). V več primerih je bilo ugotovljeno, da inšpektorji:

- po zaključku ugotovitvenega postopka ne ukrepajo (ne izdajo odločbe ali drugega ustreznega akta, s katerim bi postopek zaključili), kar je nevezdržno tako z vidika javnega interesa kot z vidika stranke (zavezanca);
- nemudoma (ali sploh ne) ne podajo predloga za vpis zaznamb prepovedi v zemljiško knjigo, kar predstavlja okrnjeno varnost kupcev nepremičnin glede na načelo zaupanja v zemljiško knjigo (instrukcijski rok iz 159. člen ZGO-1);
- upravne izvršbe ne vodijo ali je ne vodijo kontinuirano (tudi po več let po izvršljivi odločbi ne izdajo slepa o dovolitvi izvršbe oziroma ne ugotavljajo izvršljivosti odločb ali pa ne nadaljujejo izvršilnega postopka), kar povzroča, da v prostoru ostajajo nedovoljene gradnje, ki glede na Seznam razvrščanja prioriternih obravnav oziroma Seznam za izdajo sklepov o založitvi sredstev morda nikoli ne bodo prišle na vrsto, kar pa predstavlja tudi neenak položaj v primerjavi z investitorji, ki izvajajo gradnje na in v skladu s predpisanimi dovoljenji;
- naknadno določene roke za izvršitev odločb v sklepih o dovolitvi izvršbe ne obrazložijo, kar pomeni, da sklepov v razlogih, ki glede na ugotovljeno dejansko stanje narekujejo takšno odločitev, ni mogoče preizkusiti;
- ne vročajo zapisnika o inšpekcijskem pregledu zavezancu (kadar ta v nadzoru na ogledu ni prisoten), s tem pa je kršijo procesne določbe 29. člena ZIN in načelo zaslišanja stranke.

Vse to kaže na pogoste hujše kršitve instrukcijskih rokov, na kršenje temeljnega načela ZUP, in sicer načela ekonomičnosti postopka, neizvrševanje predpisanih obveznosti ali njihovo

neizvajanje v zakonsko predpisanih rokih, marsikdaj pa tudi na nestrokovnost, Posledica takšnih ravnanj je tako prikrajšanje javnega interesa kot tudi prikrajšanje pravic oziroma pravnih koristi strank v inšpekcijskem postopku.

Opustitev navedenih procesnih dejanj pa lahko pomeni tudi kršitve posebnih odgovornosti inšpektorjev (ob upoštevanju vseh okoliščin primera in predpisov na področju delovnega prava), ki se skladno s 17. členom ZIN šteje za hudo kršitev obveznosti iz delovnega razmerja.

Podobne nepravilnosti je upravna inšpekcija ugotavljala tudi v preteklih letih. Glede na to, da se stanje ni izboljšalo, je predstojnici odredila, da naj sprejme primernejše kadrovske, organizacijske in druge ukrepe in da v okviru svojih pristojnosti poskrbi tudi za uvedbo disciplinskih postopkov zoper inšpektorje, za katere je bilo ugotovljeno, da so opustili predpisana dolžna ravnanja.

V ponovnem nadzoru v letu 2018 je upravna inšpekcija ugotovila podobne kršitve in sicer je v pregledanih primerih ugotovila, da:

- IRSOP ni odgovarjal na prejete pobude za inšpekcijski nadzor znotraj 15 dnevne roka iz 18. člena UUP, ki se v skladu s Priporočili za izvajanje določb 18. člena Uredbe o upravnem poslovanju, pod št. 020-401/2014/87 z dne 3. 9. 2015 smiselno uporablja za komunikacijo s prijaviteljem v inšpekcijskem postopku;
- gradbeni inšpektorji niso vedno postopali v skladu z 159. člena ZGO-1, saj odločbe niso posredovali zemljiškopravnemu sodišču za vpis zaznamb prepovedi;
- je organ kršil instrukcijski rok za odstop pritožbe, ki je določen v 245. členu ZUP;
- upravne izvršbe niso vodili ali je niso vodili kontinuirano (tudi po več let po izvršljivi odločbi ni bil izdan sklep o dovolitvi izvršbe, ni se ugotavljala izvršljivosti odločb ali pa ni bil nadaljevan izvršilni postopek, n.pr. gradbeni inšpektor je izdal sklep o dovolitvi izvršbe dne 5. 9. 2012, po skoraj petnajstih letih od izvršljivosti odločbe dne 2. 9. 1997);
- je v konkretnem primeru šlo za izredno dolgotrajno in nekontinuirano vodenje inšpekcijskega postopka, saj inšpekcijska zadeva v času inšpekcijskega nadzora še ni bila rešena, čeprav postopek traja že nerazumno dolgo (cca 20. let). Vse to kaže v tem primeru predvsem na neažurnost dela gradbenega inšpektorja, ki ima za posledico tudi prikrajšanje javnega interesa ter pravic oziroma pravnih koristi strank v inšpekcijskem postopku (7. člen ZUP);
- bi v konkretnem primeru glede na to, da zavezanec ni bil prisoten pri izvedbi ogleda, moral biti izdani zapisnik posredovan zavezancu v izjasnitev v skladu z določili 4. odstavka 29. člena ZIN, kar pa ni bilo storjeno;
- stanovanjski inšpektorji napačno vodijo inšpekcijske postopke, saj dopise pobudnika ne obravnavajo kot pobudo za inšpekcijski nadzor v skladu s 24. člena ZIN (pozivanje pobudnika za dopolnitev pobude nima pravne osnove v ZUP in ne v ZIN);
- pritožba zavezanca zoper odločbo ni bila odstopljena v pristojno reševanje drugostopenjskemu organu, niti je gradbena inšpektorica ni rešila v okviru lastne pristojnosti z izdajo nadomestne odločbe, kar pomeni kršitve določb 240. člena - 245. člena ZUP;
- je prijavitelj zahteval vstop v postopek, zato bi moral gradbeni inšpektor o tej zahtevi odločiti s sklepom, saj 142. člen ZUP določa obveznost organa, da o zahtevi za vstop v postopek odloči s sklepom, česar pa ni storil.

Ugotovila pa je tudi več kršitev glede oblikovanja konkretnih upravnih aktov (**uvod**, izrek in obrazložitev) in nekatere druge kršitev določb ZUP in UUP.

Poleg odreditve ukrepov je upravna inšpekcija z ugotovitvami nadzorov seznanila pristojno ministrstvo za okolje in prostor. Po mnenju IRSOP je namreč osnovni problem v kadrovski podhranjenosti inšpektorata in procesnih predpisih, ki niso ustrezni za hitro in učinkovito vodenje postopkov.